بەش/ ڕێنمایی پەروەردەیی و دەروونی

کۆلێژ / پەروەردە

زانکۆ / سەلاحەددین

بابەت/ چارەسەری کێشەکان

کۆرس بووک (قۆناغی دووەم)

مامۆستای بابەت / سروە جعفر حسین

ساڵی خوێندن / 2024/2023

کۆرس بووک
Course Book

1. ناوی بابەت	چارەسەری کێشەکان
2. مامۆستا	سروه جعفر حسين
3. بەش / کۆلێژ	ڕێنمایی پەروەردەیی و دەروونی / پەروەردە
4. زانیاری بۆ پەریوەندی	الایمیل: srwa.hussein@ su.edu.krd رقم الهاتف (اختياری):
5.یەکەکانی خوێندن لەهەفتەدا	2کاتژمێری تیۆری
6. ژمارەی کاتەکانی کارکردن	رۆژانی چوارشەم
7. رمز المادە (course code)	
٨. البروفايل الاكاديمی للتدريسی	خوێندنی زانکۆم لەساڵی 2010 تەواوکرد، وە لەهەمان ساڵدا کارم کرد بەشێوەیەکی ئەکادیمی لەبەشی پەروەردەو دەروونزانی لە زانکۆی سەلاحەددین بەناونیشانی (توێژەری پێشکەتوو) لەبەشدا ، وەلەخوێندنی باڵا ماستەر وەگیرام لەساڵی 2017 لە پسپۆری دەروونزانی . دوای تەواوکردرنی ماستەر نازناوی زانستیم بووبە (مامۆستای یاریدەدەر) بۆ ماوەی هەشت ساڵ وانەم گوتەوە لەبەش ڕێنمای وە هەروەها لەبەشەکانی بەشی کوردی وە بەشی بایۆلۆجی .... ، بەشداری چەندین کارو چالاکیم کردوە لەبەش وە لەلیژنەکان لەسەر ئاستی بەش وەکو **لیژنەی دلنیایی جۆری** و لیژنەی بینین و راهێنانی قوتابی ، قوناغی جوارەم وە لیژنەی کۆمەلایەتی وە لیژنەی **تە ندرووستی** وە هەروەها بەشداریم کردووە لیژنەی تاقیکردنەوە لەسالانی 2017- 2018وە -2019 - 2020 وە 2021-2022 وە لەسالی (2023 -2024)قوتابی دکتورام.
٩. چەمکەکانی بابەتەکە	چەمکی کێشە , چەمکی چارەسەرکردنی کێشە

١٠. نبذة عامة عن المادة

چارەسەری کێشەکان بابەتێکی زۆر گرنگ و پێویستە کە قوتابی بیخوێنێت لە بەشی ڕێنمایی ئەم بابەتە گرنگی دەدات بە شارەزابوونی قوتابی وە تێگەیشتنی بە چەمکەکانی کێشە وە چەمکی چارەسەری کێشە , گرنگی کێشەو وە هەروەها دەست نیشان کردنی هۆکارەکانی وە هەوڵی چارەسەرکردنی بدات بە پێی ئەو هۆکارانەی کەدەست نیشانی کردوون , هەروەها گرنگە لێرەدا قوتابی زۆر وورد بێت وە زانیاری تەواوی کۆکردبێتەوە لە کاتی دیاری کردنی یان دەست نیشانکردنی هۆکارەکانی کێشەکە واتە چەند هۆکارێك هەن کە لاوەکین وە هۆکارهەیە سەرەکی یە لە روودانی کێشەکە بۆیە لەسەر قوتابی پێویست بە ووردی ئەمە بدۆزێتەوە , هەروەها تێگەیشتن لە گرنگی و جۆرەکانی کێشە وە قوتابی لە سوودی چارەسەری کێشە تێبگات ,

هەروەها لەرێگەی ئەم بابەتە تیشك دەخرێتە سەر چەند ئاراستەیەك لە بۆ چارەسەركردنی كێشەكان وەردەگرێت وە چەند نموونەیەك بەپێی ئاراستەكان وەردەگرێت وە لێرەدا دەبێت قوتابی شارەزابێت بە زانینی جۆرەكانی كێشە ,
هەروەها گرنگە قوتابی سوودی چارەسەردنی كێشە بزانێت و واتە چ سوود هەیە لە چارەسەر كردنی كێشە دا وە قوتابی بەشی رێنمایی زۆر گرنگە كە سیفات خەسڵەتەكانی چارەسەركار بزانێت و شارەزابێت پێ ی بۆ ئەوەی خۆی لەسەر ئەو بنەمایە كاربكات و لە پسپۆریەكەی خۆی وە پێویستە قوتابی كێشەكان جیابكاتەوە واتە جیاكردنەوەی كێشە كانی پەروەردەیی وە كێشانەی كە پەیوەندیان بە رەفتارەوە هەیە وە كێشە دەروونی یەكان .
بكات .

١١. ئامانجی بابەتەكە

ئامانجی بابەتی چارەسەری كێشەكان زۆر گرنگە و پێویستە لە كۆتایی ساڵ ئەو ئامانجانە هاتبنە دی و جێ بەجێ ببوبن , ئامانج قوتابی شارەزابێت و بزانێت چەمكەكانی چارەسەری كێشەكان وە هەروەها , وە لەرێگەی ئەم بابەتەوە قوتابی لێهاتوو بێت لەسەر دیاریكردنی هۆكارەكانی روودانی كێشەكە , راستە كێشە هەیە و كێشە زۆرە كێشە جیاوازە بەلام لێهاتووی گرنگە زۆر بە دەست نیشانكردنی هۆكارەكان بە شێوەیەكی گشتی دواتر چربوونە تركیز خستنە سەر هۆكاری سەرەكی لە روودانی كێشەكە چونكە دیاریكردنی هۆكارە كە رێنمایی كار دەبات بۆ دۆزینەوەی چارەسەر لەسەر بنمای ئەو هۆكارە سەرەكی یەكە بۆیە ئامانجی ئەوبابەتە ئەوەیە قوتابی لەرێگەی ئەو بابەتەوە ئەو لێهاتووە پەیدا بكات , وە ئامانجی ئەو بابەتە ئەوەیە كە قوتابی شارەزابێت لەسەر ئاراستەكانی پێشووتر بۆ چارەسەركردنی كێشەكە , هەروەها قوتابی سیفات و خەسڵەتی رێنمای كار بزانێت و ئەو سیفاتە لە خۆی بەدی بهێنێت , لەم بابەتە لەسەر بنەمایی ئەوەی پێشوو باس كرا و تیشكی خرا سەر كێشەكانی پەروەردەیی وە كێشەی رەفتاری وە كێشەی دەروونی ئەمانە هەمووی بەجیا باسدەكرێت و ئاماژەی پێ دەكرێت چەند نموونەیەك لەهەریەكەیان وەردەگرین بۆ ئەوەی قوتابی شارەزابێت لەو كێشانە وەهەروەها پاشكۆیەك كۆبكاتەوە لەسەر كێشەكان و هۆكارەكان وە دواتر پێكەوە چارەسەری گونجاو دەخەینە روو بە شێوەیەكی گشتی , وە قوتابی راهێنان بكات لەسەر دۆزینەوەی هۆكاری سەرەكی وە چارەسەری نموونەیی سەبارەت بەهەر كێشەیەك

١٢. التزامات الطالب:

قوتابی یان لەسەریانە كە ئامادەبن لە پۆل داو بەشداربن لەو گفتۆگۆیانەی كە لەپۆل دا ئەنجام دەدرێت هەروەها بەشداربن لە چالاكی یەكان كە داوایان لێدەكرێت كە ئەویش پێشكەشكردنی سیمینار بێت یان ئامادەكردنی راپۆرت بێت كە پەیوەندی بە بابەتەكە هەبێت , دوا لە قوتابیان دەكرێت كێشەیەك دیاری بكەن ئینجا كە كێشەی پەروەدەیی بێت یان دەررونی وە دواتر بیكەنە راپۆرت و وەكو سیمینار بیخەنە روو لە پۆل دا بۆ ئەوەی قوتابیان سوود لە زانیاریەكانی یەكتر وەر بگرن , هەروەها چالاكی یەكی تر ئەنجام دەدەین ئەویش سیناریۆ واتە تمسیلی دەكەین لەسەر هەندێك لە كێشە باوەكان ئینجا قوتابیانی ئامادەبوو بەپێی ئەو تمسیلیە هۆكار دەست نیشان دەكەن وە چارەسەر دەخەنە روو .كە ئەمە زۆر سوودی بۆ قوتابیان دەبێت .

١٣. طرق التدريس

لەم بابەتەدا سبورە وە داتاشۆ وە هەروەها بابەتەكە كراوەتە چەند بەشیك و رێكخراوە وە وێنە بەكاردێت بۆنشاندانی كێشەكان وە هەروەها فیدیۆی كورت لەسەر ئەو كێشانە دەخرێتەروو دەدرێت بەقوتابی .بۆ زیاتر روونكردنەوەی كێشەكان وە رێگای وانەووتنەوە رێگای گفتۆكردن وە رێگای پرسیاركردن بەكاردێت بۆ زانینی وە دڵنیابوون لە فێربوون و تێگەیشتنی و وەرگرتنی بابەتەكە لەلایەن قوتابی یەوە .

١٤. نظام التقييم

أساليب التقويم: الدرجه الكليه من (100) وستوزع على النحو التالى:

- امتحان نصفى	**15 درجه**
- امتحان نصفى	**15 درجه**
- تقارير والمشاركه الصفيه	**10 درجه**
- الامتحان النهائى	**60 درجه**

١٥. نتائج تعلم الطالب

بەرهەمی فێربوونی قوتابی لەم بابەتەدا ئەوەیە کەچۆن بتوانێت وەك رێنمایی کاریکی سەرکەوتوو سوود وەرگرێت لە زانیاریانەی فێریبووە و بەکاری بهێنێت هەروەها قوتابی دەتوانێت لە قوتابخانە حکومی وە ناحکومی پسپۆری خۆی بەکاربهێنێت خزمەت بکات لە بوارەدا , کێشەکان بدۆزێتەوە هۆکارەکان دیاری بکات هەوڵی چارەسەرکردن بدات .

١٦. قائمة المراجع والكتب

1. طاهر, شەوبو عبدالله, المشكلات الارشادية, 2015, مطبعة جامعة صلاح الدين - اربيل
2. الداهري , صالح حسن احمد, مبادئ الارشاد النفسي والتربوي , 2000, دار الكندي للنشروالتوزيع
3. العناني , حنان عبدالحميد , علم النفس التربوي , 2002, دار صفاء للنشر والتوزيع - عمان

١٧. المواضيع	**اسم المحاضر**
الفصل الأول • سەرەتايەك لەسەر بابەتەكەو پێشەكی یەكی بەسوود • چەمكی چارەسەری كێشە • پێناسەی چارەسەری كێشەو پێناسەی كێشە • گرنگی چارەسەری كێشە • جۆرەكانی كێشە وە پۆلینكردنی چارەسەری كێشە • رێگەی نواندن لەچارەسەری كێشەدا • لێهاتووی لەچارەسەری كێشەدا **الفصل الثاني**	**محازەرەی یەكەم تا سێ یەم**

لەمحازەرەی سێ یەم تا چوارەم	- چەند گریمانەیەك بۆ چارەسەری کێشە کان - قۆناغەکانی چارەسەری کێشە کان - ئەو نموونانەی بوونەتە پێشکەوتنی چارەسەرکردنی کێشەکان - نموونەی جونز , جوندیوی , ستیرنبرك - نموونەی کوبرج , باجنال - سیفات و خەسلەتی چارەسەرکار
لە محازەرەری پێنجەم تا شەشەم	- الفصل الثالث - - وەرگرتنی ئاراستەکان لەچارەسەرکردنی کێشەکان - ئاراستەی رەفتاری بەیەکەوەبەستراو - ئاراستەی زانیین - ئاراستەی گشتالتی - ئاراستەی پیش کەوتوو
لەمحازەرەی حەوتەم تا نۆیەم	الفصل الرابع - جۆرەکانی کێشە وەرگرتنی کێشە پەروەردەی یەکان وە کێشە رەفتارییەکان وە کێشە دەروونی یەکان - کێشەی لاوازی پاڵنەری فێربوون - پێناسەکردنی - هۆکارەکانی لاوازی پاڵنەری فێربوون - هۆکاری قوتابخانە - هۆکاری تایبەت بە قوتابی - هۆکاری خێزانی - چارەسەرکردن بە پێ ی هۆکارەکان - • کێشەی خراپ بەکارهێنانی کات - پێناسەی

- کاریگەری کێشەی خراپ بەکارهێنانی کات لەسەر قوتابی - هۆکارەکان ★ کێشەی قۆپیەکردن لەکاتی تاقی کردنەوە -پیناسەی - چۆنیەتی ناسینی قوتابی قۆپی کار لەکاتی تاقی کردنەوە - کاریگەری نەرێنی قۆپیەکردن لەتاقی کردنەوە - ئەو هۆکارانەی دەبنە هۆی قۆپیەکردن لەکاتی تاقی کردنەوە - جۆراو جۆرو شێوازەکانی قۆپیەکردن لەکاتی تاقی کردنەوە - چۆنیەتی چارەسەرکردن بەپێی هۆکارەکان الفصل الخامس ★ کێشەی هەڵاتن لە قوتابخانەدا - پیناسە ★ هۆکارەکانی هەڵاتن لەقوتابخانەدا - هۆکاری خێزانی - تایبەتمەندی بارودۆخی قوتابخانە - سیفات و کەسایەتی قوتابی - سیفات و کەسایەتی مامۆستا - چارەسەرکردنی کێشەی هەڵاتن لە قوتابخانە بەپێ ی هۆکارەکان ★ کێشەی شەرانگێزی	لەمحازەرەی نۆیەم تا یازدەم

- پیناسەکەی - هۆکارەکانی شەرانگیزی قوتابی - هۆکاری قوتابخانە - هۆکاری خێزانی - هۆکاری ڕاگەیاندن - وەرگرتنی چەند هۆکارێك کە پەیوەندی بە کۆمەلگەی خۆمانەوە هەیە - جۆرەکانی شەرانگێزی - چارەسەرکردن وە یان کەم کردنەوەی ئەو کێشەیە الفصل السادس ⋆کێشەی جگەرەکێشان - پێناسەکەی - پێکهاتەی جگەرە - زیانەکانی جگەرەکێشان - هۆکارەکانی جگەرەکێشان - هۆکاری خێزان - هۆکاری هاورێ ی خراپ - هۆکاری دەروونی - هۆکاری ڕاگەیاندن	لەمحازەرەی یازدەم تا سێزدە

- چەنیەتی چارەسەرکردن بە پێ ی هۆکارەکان	
١٨. المواضيع التطبيقية (إن وجدت)	

١٩. الاختبارات

١. انشائي:

پێناسە ئەمانەی خوارەوە بکە؟

1- **کێشە** 2- **قۆناغی ناساندن**

الجواب

1- بریتی یە لە هەڵوێستێك کەبەربەست دروست دەکات لەبەردەم تاك دا دەبێتە رێگر لە جێ بەجێ کردنی ئامانجەکانی هۆکارێکە بۆ ناهاوسەنگی

2- لەم قۆناغەدا دەتوانرێت شیکردنەوە و روونکردنەوەی کێشەکان بکەین لەرێگەی ئەو زانیاریانەی پێشوو کەلەهەستەوەرەکانمانەوەبۆمان دێت

2. صح أو خطأ:

ضع علامة (√) للعبارة الصحيحة وعلامة (X) للعبارة الخاطئة واذا كانت العبارة خاطئة صحح ما تحته خط.

أ- **کێشە کراوەکان ئەو کێشانەن کەدەرئەنجامەکەیان نەزانراوە و چارەسەرێکی دیاریکراوی نیە**

الجواب

أ- √

٣. الفراغات:

املئي الفراغات الاتية بعبارات مناسبة

1:کێشەکان لە سەرچاوەی ———— و ———————— سەرهەڵدەدات

وەلام

کۆمەڵگا و خێزان

2- جۆرەکانی شەرانگێزی ————————و ————————

وەلام

جەستەیی وە زارەکی

ملاحظات اخرى

٢١. مراجعة الكراسة من قبل النظراء